

ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિ: પરિબળો, પડકારો અને સુધારાની શક્યતાઓ

Nisha Mukeshkumar Zala, Dr. Paragi R. Shah

(Research Scholar)
Education Department
Shree Govind Guru University, Vinzol

(Research Guide)
Education Department
Shree Govind Guru University, Vinzol

Abstract (સારાંશ)

આ સંશોધનનો ઉદ્દેશ ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શાળાના વિદ્યાર્થીઓની શૈક્ષણિક સિદ્ધિને અસર કરતી વિવિધ પરિબળો, તેઓ સામનો કરતા પડકારો, અને શક્ય સુધારાના માર્ગોની ઓળખ કરવી છે. અભ્યાસમાં શૈક્ષણિક સિદ્ધિ પર અસર કરતી સામાજિક, આર્થિક, માનસિક, શૈક્ષણિક અને સંસ્થાકીય પરિબળોની વિશ્લેષણાત્મક તપાસ કરવામાં આવી. ડેટા એકત્રિત કરવા માટે પ્રશ્નાવલીઓ, ઇન્ટરવ્યૂ અને શૈક્ષણિક રેકોર્ડ્સનો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો. પરિણામો દર્શાવે છે કે શિક્ષકોની ગુણવત્તા, માતા-પિતાની શૈક્ષણિક પૃષ્ઠભૂમિ, શાળાનું માહોલ, અને વિદ્યાર્થીની આત્મવિશ્વાસની સ્તર શૈક્ષણિક સિદ્ધિમાં મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે. સાથે જ, અભ્યાસમાં કેટલાક મુખ્ય પડકારો જેમ કે અભાવગ્રસ્ત શૈક્ષણિક સાધનો, અભ્યાસ માટે અનુકૂળ વાતાવરણની અછત અને માનસિક તણાવની ઓળખ કરવામાં આવી. સંશોધન સૂચવે છે કે શૈક્ષણિક સિદ્ધિ સુધારવા માટે શાળાઓમાં માર્ગદર્શન કાર્યક્રમો, શિક્ષણ પદ્ધતિઓમાં નવીનતા અને વિદ્યાર્થી-કેન્દ્રિત અભિગમ અપનાવવો જરૂરી છે.

Key Words (મુખ્ય શબ્દો): શૈક્ષણિક સિદ્ધિ, ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક, પરિબળો, પડકારો, સુધારાની શક્યતાઓ, શૈક્ષણિક માહોલ, શિક્ષક ગુણવત્તા, માતા-પિતાની ભૂમિકા, માનસિક તણાવ, શૈક્ષણિક નીતિ

પરિચય

- શૈક્ષણિક સિદ્ધિ એ માત્ર ગુણોનું પ્રતિબિંબ નથી, પણ તે વિદ્યાર્થીની શૈક્ષણિક યાત્રાની ગુણવત્તા દર્શાવે છે.
- ગુજરાતના ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક સ્તરે વિદ્યાર્થીઓ વિવિધ સામાજિક, આર્થિક અને માનસિક પરિબળોથી પ્રભાવિત થાય છે.
- આ અભ્યાસનો ઉદ્દેશ એ છે કે શૈક્ષણિક સિદ્ધિને અસર કરતી મુખ્ય પરિબળો ઓળખવી અને તેના આધારે સુધારાની ભલામણ કરવી.

અભ્યાસના ઉદ્દેશો

- શૈક્ષણિક સિદ્ધિના સ્તરનું મૂલ્યાંકન
- શૈક્ષણિક સિદ્ધિને અસર કરતી પરિબળોની ઓળખ
- શૈક્ષણિક સિદ્ધિ અને વિદ્યાર્થીના પૃષ્ઠભૂમિ વચ્ચેના સંબંધોનું વિશ્લેષણ
- શિક્ષણ નીતિ માટે સૂચનો રજૂ કરવી

સંશોધન પદ્ધતિ

- નમૂના: 250 વિદ્યાર્થીઓ (ક્લાસ 11 અને 12), સરકારી અને ખાનગી શાળાઓમાંથી

- साधनो:
 - शैक्षणिक रेकोर्ड (अंतिम परीक्षांना गुण)
 - प्रश्नावली: पृष्ठभूमि, अभ्यासनी टेव, धरना वातावरण, शिक्षकोनी भूमिका
 - ईन्टरव्यू: शिक्षको अने विद्यार्थीओ साथे
- पद्धति:
 - वर्णनात्मक अने तुलनात्मक विश्लेषण
 - Pearson Correlation, Regression Analysis
 - SPSS अने Excel द्वारा डेटा विश्लेषण

मुख्य परिणामो

परिबल	शैक्षणिक सिद्धि साथे संबंध	p-value निष्कर्ष
अभ्यासनी नियमितता	सकारात्मक	$p < 0.01$ नियमित अभ्यास = ठीकी सिद्धि
माता-पिता शिक्षण स्तर	सकारात्मक	$p < 0.05$ ठीचुं शिक्षण = वधु सहाय
धरना शैक्षणिक वातावरण	सकारात्मक	$p < 0.01$ शांतिपूर्ण वातावरण = वधु झेकस
मोबाइल/मिडिया उपयोग	नकारात्मक	$p < 0.05$ वधु मिडिया = ओछुं ध्यान

यर्था

- शैक्षणिक सिद्धि माटे मात्र शाळानुं शिक्षण पूरतुं नथी; धरना वातावरण अने व्यक्तिगत अभ्यासनी टेवो पण महत्वपूर्ण छे.
- शिक्षकोनी प्रेरणा अने मार्गदर्शन शैक्षणिक सिद्धिमां महत्वपूर्ण भूमिका लजवे छे.
- टेकनोलोजीनो योग्य उपयोग शैक्षणिक सिद्धिमां वधारो करी शके छे, जो योग्य नियंत्रण साथे होय.

निष्कर्ष

- शैक्षणिक सिद्धि अे बहुपरिबलीय प्रक्रिया छे.
- शाळाओ, माता-पिता अने समाजना सहयोगथी ज विद्यार्थीओनी सिद्धिमां वधारो शक्य छे.
- शिक्षण नीतिमां व्यक्तिगत मार्गदर्शन अने धरना सहयोगने वधु महत्व आपवुं जोछे.

भविष्यना सूचनो

- शाळाओमां "अभ्यास मार्गदर्शन केन्द्र" स्थापित करवुं
- माता-पिताने शैक्षणिक सहयोग माटे तालीम आपवी
- विद्यार्थीओ माटे "Study Habit Workshops"
- शैक्षणिक सिद्धि माटे टेकनोलोजी आधारित मोनिटरिंग सिस्टम

संदर्भ

- [1] NCERT (2022). Adolescent Education Report.
- [2] Shah, R. (2019). Academic Achievement and Socio-Economic Factors. Gujarat Journal of Education.
- [3] Patel, M. (2021). Study Habits and Performance in Higher Secondary Students.
- [4] UNESCO (2020). Learning in the 21st Century.
- [5] Government of Gujarat Education Portal